

Forfatter: Langebek, Jacob

Titel: BREV TIL: Klevenfeldt, Terkel FRA: Langebek, Jacob (1743-01-15)

Citation: Langebek, Jacob: "BREV TIL: Klevenfeldt, Terkel FRA: Langebek, Jacob (1743-01-15)", i *Breve fra Jacob Langebek*, GYLDEN DALSKKE BOGHANDEL., s. 29. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002054457-000-shoot-L0020544570000014.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Jacob Langebek

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

15. Januar 1743.

TIL TERKEL KLEVE³.

Velædle og Velb. Høitærede
Hr. Iustitz-Secreterer!

Det allersidste Brev, ieg skrev i afvigte Aar, var det, som ieg luledag lod afgaae til min kiære Herre, og det allerførste Brev, ieg i dette Aar bekom, var Hans angeneme af 17. Decembris, som ieg iust Nytaarsdagen selv blev glædet og æret med. I begge Dele, mener ieg, til min Fordeel at ligge et vist Omen skiult, og sandeligen maae det være et godt Tegn, at een og den samme Ven er baade Begyndelse og Ende, la at saa elskværdig, saa oprigtig, saa velundende en Ven er baade den første og den sidste, man i Aaret har at bestille med. Om ieg i det forige Aar saaledes har opført mig imod hannem, at Enden kand kaldes god, tør ieg ikke sige: Men det maae ieg tilstaae, at Hans artige Skrivelse og kiærlige Ønsker har gjort mig en glædelig Begyndelse af dette Aar, og spaar mig om noget virkeligt godt inden Aarets Udgang. I det ringeste har ieg fra Hans s. 30kiære Haand en fuldkommen Forsikring om et velmenende Hierte og et bestandigt Venskab, qva nihil mihi prius, nihil antiqvius. Bliver da bemeldte Omen i ingen anden ting opfyldt, skal dets Fuldkommelse i dette ene Stykke være mig nok, at min kiære Herres Venskab maa være det første og det sidste, som ieg iblandt andre Sinds- Forlystelser kand have at rose mig af. Kunde mit eenfoldige Hiertes Ønsker formaae noget til Hans Fordeel i dette lykosaligen begyndte Ny Aar, da skulde der slet intet feile Hannem af alt det, der kand befordre Hans Legems Helbred og Sinds Fornøielighed, og visseligen skulle nærværende Omstændigheder faae et langt ønskeligere og Hannem behageligere Udfald, end det vel har Udseende til. Vedkommende har intet mindre sparet end al optænkelig Umag; der har været godt Haab og gode Løfter, Men Ulykken er, at de ere saa mange og raske Munde, der snappes endog om det Bid Brød, som en anden med rette tilkom. Det skal smerte mig saa meget som nogen, om Retten ikke nyder sin Gang; Men hvad skal man sige, Man faar at haabe det bedste og opholde sig med den Fortrøstning, at Gud kan gjøre alting godt, og bedre end vi selv kand forestille os. Vel har een af vore gode Venner været mistænkt som en Medbeiler til denne Brud, men ieg tør med en god Samvittighed undskylde den samme, og bekræfte, at om han i disse tider nyder noget, som er gjort meget ord af, da bliver det den Løn eller noget af den Løn, som den ny Ceremoni-Mester v. H. ¹ tilforn havde som Assessor i Cancelliet.

Den Anmerkning, min Herre behager at gjøre over de Lærde i Paris, staaer mig ret an, og hiælper meget til at stoppe Munden paa de Skriftkloge, der har alt for høie Tanker om de Parisiske Fuldkommenheder. Ieg ligger i daglig Klameri paa mit Fædrelands Vegne, og maae med Ærgrelse fornemme, s. 31at, om de var een eller hundrede, der har været i Paris, saa ere de lige gode og enige i at rose det hos Fremmede, som er liden Roos værdt, og laste det hos deres egne som er liden Last værdt. Jeg tilstaaer, at der er Klinte iblandt Hveden hos os, og ieg er vel ikke saa gal at negte, at der findes Hvede iblandt Klinten paa andre Steder. Det er ingen Kunst at blive anseet for Lærd, naar al Verden anhører Folkes ringe og opblæste Viisdom med Forundring, naar man ikke siger dem et Ord imod, giver dem Ret i alle ting, og antager hvert Ord som et Svar fra Oraculet til Belphis: Men, kommer der en eenfoldig Dansk literatus, som endnu ikke har lært etter Hieronymi Dandse Bog ¹ regelmæssig at gjøre reverencer, i færd med den stortalende Pariser, og af en taabelig Uhøflighed plumper ind i den Høilærde Mands Tale med en liden og ikke ugrundet Indvending, kunde der let blive Splid i Kortet ². Hvorom alting er, saa glæder det mig, at min gode Herre beviser sig at være en velsindet og grundig Dansk Patriot, der dømmes uden Vild, og ikke saa letsindigen lader sig indtage af et vellystigt Væsen og en utidig Høflighed til at agte sit Fæderne Land imod fremmede Lande som en Bly-Kugle imod et Guld-Æble, eller som en vild Krat imod en vel plantet Paradis. Den Trette angaaende, at vore Danske Fruentimmer i Almindelighed ikke skulle være saa vel opdragne, saa bemidlede, eller saa smukke som de Parisiske eller Engelske Piger, da lader ieg den staae ved sit Værd, og mener, at, om Vores maaske skulde mangle noget i de to første Poster, give de dog Fremmede i Smukhed slet intet efter: Dette maae man dog lade de Franske Møer, at de forstaae bedre end de Danske at betiene sig af Sminke-Flasken, og altsaa kand til et Syn vere smukke nok, ligesaavel som endeel s. 32af deres Mands-Personer til at hÅ, re engang kand synes temmeligen hÅ, ilÅ, rÅ, de; Men naar Sminken tages af, og begge Parter betragtes ved Dagens Lys, kand der komme en slet Skikkelse nok herud.

Hvad Hans Sager fra Holland angaaer, da maae de for lang tid siden vÅ, re ankomne, men om det er een eller to Pakker, kand ieg ikke sige, thi der har altid vÅ, ret noget i Veien, saa ieg endnu ikke har seet dem. Ellers har Hr. Conferentz Raad Tott for nogen tid siden spurgt mig, hvor han skulle levere Betaling for den Bog fra GÅ, ttingen; men hverken Mr. Ortved eller ieg veed nogen Beskeed derom. Bemeldte Herre lader meget flittig hilse, og takker for hans gode Skrivelse, som han selv enten i dag eller paa LÅ, verdag vil have den Å, tre at svare paa, og da tillige give sine Tanker tilkiende om de BÅ, ger, Han mueligt i Paris maatte forlange. Skulde det vÅ, re vist, som Hr. Conferentz Raaden berettede, at Min Hr. Iustitz-Secreterer ved disse Forandringer skulde have erholdt 300 Rdlr. Forbedring, da er det dog nogen TrÅ, st, og glÅ, der mig af Hiertet, og kand ieg bevidne, at Hr. Conferentz Raaden var meget fornÅ, jiet derover, men havde dog hellere undt Hannem Tienesten heelt og holdent.

Min Herre begierer Underretning, hvo vores Norske Blanca har vÅ, ret. Jeg veed i en Hast ingen anden af det Navn, end Kong Magnus Smecks Dronning i S verrig, som var Moder til Kong Hangen, Dronning Margrethes

Gemal og Kong Olufs Fader. Blanca var en Fransk Prinsesse ex domo Valesia, Comitiss Namurensis Datter, hun blev gift til Sverig ikke længe efter 1330, avlede med Kong Magnus to Sønner og 3 Døttre. Hun fik sin ene Søn til Konge i Norge og gjorde for hannem det Giftermaal med Dr. Margrethe imod Stændernes Villie. Den anden Søn Erich, som, da Faderen blev afsat, kom paa den Svenske Throne, skal hun selv have forgivet med Slangebld, og sat sin Gemal Kong Magnus igien paa Thronen. Hendes Livgeding, som K. Magnus 1343 gav hende, var Bohus, Malstrand og Elversyssel i Norge. Hun døde 1365 og s. 33 har udstaaet meget for sin urolige Herre. Dette er saa meget ieg for denne gang om Dronning Blanca veed at melde. Ellers erindrer ieg, at Min Herre i eet af sine forige Breve har forlangt at vide, om der har været nogen Fransk Ambassadeur i Danmark af det Navn Danicus? Nei, kiære Herre, Man tager nok fejl i Navnet, og vil mene den berømmelige Carolus Dancicus, som var Fransk residerende Gesandt i Danmark omtrent i 40. Aar, og døde her i Kiøbenhavn d. 12. Octob. 1589, gammel 80. Aar, og blev begravet i vor Frue Kirke. Han havde tiend fire Konger i Frankrig med stor Troskab og var meget afholden her hos K. Christian den 3. og K. Frid. den 2den. Han har gjort Danmark gode tjenester i den langvarige Svenske Feyde og beviist megen Flid og Nidkiærhed ved den Stetinske Fred. Han var en meget lærd Mand og har elsket alle lærde Folk, og igien været høit elsket baade af lærde og ulærde her i Danmark. Han har været en meget godgjørende Mand, saa at, da hans Løn engang paa nogle Aar holdt op formedelst de indbyrdes Uroligheder i Frankrig, og han maatte sette sig i stor Vidtløftighed, har han dog ikke ladet af at udsæse sine sædvanlige og store Almisser til Fattige. Mange Bøger skal i de Tider for hans store Dyders Skyld være hannem dedicerede. Han skal have forfattet de Efterretninger, som findes i en Bog, kaldet Thesaurus Politicus, og Mercatoris Atlante, angaaende Danmarks Rige. Kunde Min Hr. Secreterer komme over endeel particularia angaaende denne brave Herre og andre Franske Gesandter, som har gjort Danmark tjeneste, vilde det blive noget smukt og behageligt for os Danske Patrioter.

Her har gaaet en Snak, at en Winslon i Paris skulle være død. Om det er sandt eller Løgn, og om det er den gamle¹ eller unge², derom vilde ieg ved Leilighed udbede mig nogen vis Kundskab. Mag. Horrebon³ er i disse s. 34 Tider ble ven Professor Extraordinarius, og skal succedere sin Fader, naar han ved Døden afgaaer. Hr. Secr. Henrichsen har fornyligen været til H. K. Majst.s Cabinet 6 rare Danske Mønter, og tillige overgivet en Aftegning og Beskrivelse paa dem. Om ieg erindrer ret, vare Mønterne disse: En Hardecnut, en bracteat, tvende af Frid. Imi, een med Henr. Rantzous Billede, og een slagen paa Doet. Lassenium. Dog maae min kiære Herre ikke lade sig merke dermed, uden Mr. H. melder noget derom. Doet. Wældike er den første, som er kommen i det ny lærde Selskab, siden det af Mønt-Commissionen er ble ven omstøbt til et antiquitæts-Collegium. Man venter med det første at see noget fra H. K. M. angaaende samme Selskabs Indrettelse. I April Maaned reiser Mr. Henrichsen ud paa Landet, eftersom han nu gandske har taget sig directionen paa over sin Faders Gods, og lægger sig nu med al Magt efter at blive en god Landmand. Mr. H. har nu først i forige Uge faaet sine Sager fra Engelland; de har været mange slette Skiebner undergivne, dog nogenledes uskadde hjemkomne. Vores gode Biskop har en tid lang været temmelig hart deran igien. Oberst Lieutenant Langhorns¹ Frue er nyligen død i Barsel-Seng. At Enke-Dronningen døde paa Clausholm d. 7. Jan. sidst, efterat hun i fiorten Dage havde været syg af Børne-Kopper, har andre vel meldet, ligeledes at Kamer-Herre Reetz og Lustitz R. Kaalund har faaet Ordre til at forsegle paa Clausholm og at eftersee, hvad Brevskaber der findes, og om der er gjort nogen disposition, hvorefter saavel Sorgen som Begravelsen vil blive indrettet. Han har vel og hørt, at vi her ere i Arbeide med at udruste en liden Flode paa tolv Rangs-Skibe og 6. Fregatter, hvortil Officererne ere udnævnde; det fornemmeste Skib skal Conimandeur Tønder være, under hvis Commando den unge Greve af Laurvigen og Capitain Ludichr skal staae. Den unge Greve Daneskiold s. 35 skal være eet af Skibene. Sidst i denne Maaned, om Gud vil, reiser ieg efter Sædvane ud paa Landet til Hr. Conferentz Raad Rostgaard, og bliver der en 4 Å 6 Uger til visse. Imidlertid vil ieg bede, at Min Hr. Lustitz Secreterer ikke derfor glemmer mig, da ieg forsikrer, at Hans Breve ikke blive mig mindre kiærkomne paa Kraage- rup end i Kiøbenhafn. Hr. Secreterer Hofman hilser meget venligen. Ieg haaber inden Foraaret at kunde om hannem melde noget godt Nyt. Hr. Lustitz Raad Gram lader og tjenstligen hilse; ieg haaber, at min Herre har faaet hans Brev, som gik bort under mit seneste. Ænskede gjerne at vide, om vi maae vente den Glæde at see min kiære Herre tilstundende Sommer. Vil for det Ævrigt altid beflitte mig paa, med en besænderlig Hæjagtning at henleve

J. Langebeks Breve.

3

Velværdle og Velb. Hæjstærede Hr. Lustitz Secretaire
Hans ydmygste og tjenstforbundne Tiener
I. L.

Khavn d. 15. Ianuar 1743.

P. AS. Mr. Hofman¹ i Leipzig har nylig ladet stikke Griffenfeld i Koberstykke, in 8V0, og vil formodentlig give hans Historie ud.

Til Hr. Lustitz Secreterer Kleve Å Paris.